

Voorwoord

De telefoon van God stond afgelopen jaar roodgloeiend, meldde het *Brabants Dagblad* in september. Dat kwam omdat meer dan een kwart miljoen mensen de voice-mail van God ingesproken hadden: het resultaat van kunstproject *Gods Hotline*. De berichten zijn nooit afgeluisterd omdat ze privé waren. Toch was, als we de media mogen geloven, 2009 meer engel dan God. Geen oude, katholieke engel, maar een moderne, crisisproof engel. *Happinez* stond er vol van, en vele bedrijven hebben tegenwoordig een meditatiekamer of een spirituele coach ter beschikking. Bijna 70.000 bezoekers keken dit jaar vol bewondering naar allerlei engelen in het Utrechtse Catharijneconvent. Engelen blijken goede raadgevers te kunnen zijn bij loopbaanadviezen en doen het vooral ook goed in allerlei workshops en reclameboodschappen. Traditioneel zien wij boven de kerststal ook altijd een engel. Een engel die een blijde boodschap verkondigt. In deze Adventstijd kijken we er weer naar uit. Ieder voor zich, maar ook als parochie bereiden we ons voor op de geboorte van het kind Jezus. Maar voordat de kerststal staat moet eerst de adventskrans worden gemaakt door 4 medewerkers; wordt het koper in de kerk gepoetst door 8 medewerkers; de kerk gestofzuigd en geboend door 8 medewerkers; teksten van vieringen gemaakt en gezocht door 6 medewerkers; en dan getypt, gestencild en gevouwen door 3 medewerkers; het groen rond de kerk verzorgd door 8 medewerkers; de kerstbomen gehaald en gezet door 2 medewerkers; de stal gebouwd en de beelden van zolder gehaald door 4 medewerkers; bloemen besteld en de kerk versierd door 12 medewerkers; de intenties genoteerd en gepubliceerd door 2 medewerkers; het parochieblad samengesteld door 4 medewerkers en gedrukt door 3 medewerkers, waarna het aan huis bezorgd wordt door 50 medewerkers; dan wordt door 120 koorleden gerepeteerd; de taken verdeeld bij lectoren, collectanten, misdienaars met 23 in getal; waarna de kosterploeg met 4 mensen de kaarsen voor de vieringen ontsteken. Tezamen 261 mensen van goede wil die helpen om van Kerstmis een geloofsfeest te maken voor zo'n 2500 kerkbezoekers. Zalig Kerstmis!

Redactie

Een Blijde Boodschap voor elke dag

Het is een lange reis, vanuit ons bestaan naar Betlehem.
Van de versierde huiskamer, naar de kale stal.
Laten we even proberen bij elkaar te zijn als op die eerste kerstnacht.

Veel mensen lopen rond met de gedachte: hoe kan een ander van mij houden, houdt God wel van mij?

Wat God als mooi en volmaakt ziet, is iets anders dan wat de wereld ziet.

De wereld ziet mooie en lelijke gezichten.

De samenleving ziet sterke en zwakke lichamen.

De maatschappij ziet mensen die succes hebben of mislukken.

Maar God ziet harten, Hij ziet de liefde in de ziel van elk mens.

Hij ziet de schoonheid van je geest, de goede werken die je in stilte hebt gedaan.

Dat is het enige wat er toe doet, dat is het enige wat uiteindelijk blijft.

Degene die je bent, niet je lichaam waar je in zit.

God wil bij ons komen wonen.

God heeft een Blijde Boodschap.

Niet alleen voor Kerstmis, maar voor elke dag.

Er is zo veel moois dat we voor elkaar kunnen doen.

Hou van elkaar zoals we zijn.

Zalig Kerstfeest.

Pastoor Pieter Scheepers

**Zonder
Jezus is
kerst geen
bal aan!**

www.visje-posters.nl

“Houd je lokale eigenheid vast”

Interview met Ad Latijnhouwers

Ad Latijnhouwers is een veelzijdig man en woont al 33 jaar in ons dorp. Hij heeft in zijn leven veel activiteiten ondernomen en zeer veel verschillende functies bekleed. Van landelijke functies lid van de Raad van Beheer van en Raad van Toezicht van Rabobank Nederland tot meer plaatselijke en regionale functies als voorzitter van de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond, lid van de Raad van Commissarissen van 't Heem in Berkel-Enschot en van de Stichting Catecheten in Tilburg.

Geboren en getogen in Brabant

Latijnhouwers is een echte Brabander, geboren en opgegroeid in de tijd van het *Rijke Roomsche Leven*. Als eerste zoon en tweede kind van een katholiek boerengezin werd hij 73 jaar geleden geboren in Best. “Mijn ouders hadden een gemengd bedrijf en kregen elf kinderen. Daarmee hadden ze een groter kroost dan er koeien in het bedrijf waren.” Zijn moeder had Ad als oudste zoon graag priester zien worden. “Ik ben ook – zoals eigenlijk iedere jongen in die tijd – misdienaar geworden en later acoliet. Maar de stap naar priester heb ik niet gemaakt. In plaats daarvan heb ik via de HBS in Eindhoven de studie ‘Akker en Weidebouw’ in Wageningen gevolgd.”

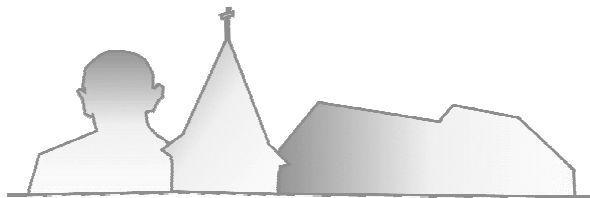
Van NCB naar ZLTO

In zijn professionele leven heeft hij de langste tijd gewerkt voor de Noordbrabantse Christelijke Boerenbond (NCB), inmiddels opgegaan in de ZLTO. De geschiedenis van de NCB is een interessante, want vanaf de oprichting in 1896 heeft de NCB als belangenbehartiger van de boerenstand in Brabant heel veel betekend voor de ontwikkeling van de provincie Noord-Brabant. Via vele plaatselijke boerenbonden zorgde de NCB voor ontspanning, maar tevens voor de ontwikkeling van de leden. Zo werden er sportactiviteiten georganiseerd, maar was er ook sprake van huishoudelijke educatie en van kaderopleidingen voor leden. Ook de katholieke kerk speelde een belangrijke rol bij de ontwikkeling. De pastoor vormde immers tezamen met andere notabelen in het dorp en de lokale

boerenbonden wat men vaak noemde het 'echte dorpsbestuur', dat naast het daadwerkelijk gekozen bestuur veelal de touwtjes in handen had. De NCB groeide mee, faciliteerde de lokale groei en zorgde voor fondsen waaruit maatschappelijke activiteiten werden gefinancierd. Zo waren er ondermeer fondsen voor welzijn, bijvoorbeeld op het gebied van gehandicaptenzorg. De verbondenheid met de katholieke kerk was groot in die tijd. "Zo begonnen we de algemene vergadering van de NCB altijd met een eucharistieviering in de Heikese kerk in Tilburg. Deze is jarenlang voorgedaan door rector Merckx die algemeen geestelijk adviseur was van de NCB", vertelt Ad Latijnhouwers, "inmiddels is de NCB met de protestantse en de algemene boerenbond opgegaan in de ZLTO en wordt de algemene vergadering niet meer begonnen met een eucharistieviering. Maar de oorspronkelijke katholieke identiteit is nog steeds voelbaar. Zo biedt de ZLTO nog altijd pastorale zorg voor haar leden."

Schaalvergroting

Op mijn vraag of de ZLTO ook nu nog een rol speelt in de doorontwikkeling van Brabant antwoordt Latijnhouwers dat "een deel van de belangen van de ZLTO nu in commerciële bedrijven zit. Deze bedrijven keren een jaarlijks terugkerend dividend uit aan de ZLTO en die gelden vloeien voor een groot deel nog altijd terug naar maatschappelijke doelen en activiteiten, bijvoorbeeld op het gebied van vernieuwing, milieu-aanpak en ruimtelijke ordening. Dus ook nu draagt de ZLTO nog bij aan de maatschappij."

Of er een vergelijk te maken is tussen de ontwikkeling van de Brabantse parochies en ‘zijn NCB’? “Zeker”, geeft hij aan, “we zien het aantal parochianen dat een kerk bezoekt afnemen en daarmee tevens de ‘ouderwetse’ motivatie om geldelijk bij te dragen. Daarnaast neemt het aantal beschikbare priesters af. Voor het in stand houden van de parochie is schaalvergroting daarom logisch. En als ik kijk naar het aantal boeren, dan zie ik dat aantal ook dalen, maar de overblijvende boerenbedrijven worden groter. Ook zie ik de afdelingen van de boerenbonden opschalen. Wat dat betreft is de ontwikkeling dus vergelijkbaar.”

Hoe die schaalvergroting binnen de kerk vervolgens ook nog ‘menselijk, dichtbij of overzienbaar’ te houden? “Houd dan de hechte parochiegemeenschap met de vele vrijwilligers, indien je je het geldelijk en organisatorisch kunt permitteren, in stand. Dit zal niet overal lukken, maar het is het proberen waard. Vergelijk het maar met de Rabobank: je kunt je organisatie opschalen, maar blijf lokaal aanwezig en zichtbaar. Of kijk anders eens naar de lokale media. Volgens mij wordt *De Schakel* erg goed gelezen, maar geldt dat ook voor de *Stadskoerier* of *De Tilburger*? Houd dus de lokale eigenheid vast. En probeer daarnaast ook jongeren te binden. Bijvoorbeeld met alternatieve vieringen of door te kijken naar hun achterliggende interesses, datgene dat hen inspireert of haal de voor hen interessante sprekers naar je toe.”

* * *

Latijnhouders heeft professioneel gezien een zeer interessant leven achter zich en is, naast vele andere functies, in het recente verleden ook nog vice-voorzitter geweest van de St. Willibrordus-parochie in Berkel, maar waar houdt hij zich nu eigenlijk mee bezig? “Ik doe eigenlijk nog steeds van alles, maar het is vooral minder vergaderen en wel fietsen, buiten zijn en lekker in onze tuin werken. Eigenlijk vooral die dingen die ik leuk vind om te doen.”

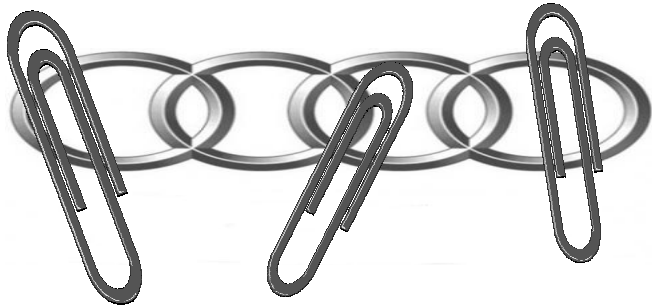
Vincent van Baaren

Reorganisatie: een ingewikkeld proces

Op 17 april jl. heeft bisschop Hurkmans van Den Bosch het nieuwe beleidsplan bekend gemaakt, waarmee de ongeveer 230 parochies van het bisdom zullen worden gereorganiseerd tot 57 zogenaamde ‘nieuwe parochies’. Daarna is er in de media enige discussie geweest, maar op dit moment is het betrekkelijk stil geworden. Dat is in zekere zin jammer, want die hele reorganisatie is een ingewikkeld proces, met veel haken en ogen. Een open discussie zou wenselijk zijn, om onze gedachten te scherpen en om van elkaars ervaringen te kunnen leren. In dit artikel wil ik drie punten aan de orde stellen. Twee daarvan gaan terug op het artikel dat de redactie van *Caecilia.com* in het afgelopen zomernummer schreef.

Hoofdkerk

Een van de moeilijke besluiten waar een nieuwe parochie voor komt te staan, is: welke kerk wordt de centrale parochiekerk of hoofdkerk? De redactie van *Caecilia.com* schreef daarover: “Er staat natuurlijk nog niets vast, maar is het zo vreemd om te denken dat de Udenhoutse kerk die centrale functie krijgt? Het is toch de grootste kerk (met 1000 plaatsen)”. Neen, vreemd is het niet om dat te denken, maar het lijkt me geen goede gedachte. Als al die 57 nieuwe parochies hun grootste kerk tot hoofdkerk gaan kiezen, dan zitten we op termijn met 57 veel te grote hoofdkerken. Uit die keuze blijkt, dat men niet goed beseft, hoe groot de krimp in katholiek Nederland is. In de afgelopen 25 jaar is het ledental van de katholieke kerk in Nederland met ruim één miljoen gelovigen afgenomen,

van 5,6 miljoen in 1983 naar 4,4 miljoen in 2006 (op dit moment het meest recente getal). Dat zijn niet allemaal kerkverlaters; de oorzaak van de krimp zit hem daarin, dat er jaarlijks te weinig kinderen worden gedoopt om de oudere katholieken die overlijden te kunnen vervangen. Op dit moment sterven er jaarlijks ruwweg 80.000 katholieken, maar er worden er maar 40.000 per jaar gedoopt. Een eenvoudige rekensom laat dan zien, dat we over 20 à 25 jaar weer met ongeveer één miljoen zullen zijn ingekrompen. Om die reden is het niet verstandig de grootste kerk tot hoofdkerk te maken. Ik zou het tegendeel willen stellen: de kleinste kerk is straks groot genoeg.

Taakverzwaring pastores?

Volgens het artikel van de redactie in het zomernummer van *Caecilia.com* hebben de huidige pastores de nodige twijfels bij het plan van de bisschop. Dat is op zich niet vreemd. Maar dan volgt er een zin die te denken geeft. De redactie schrijft: “Tekenend was hun globale schatting van alleen al het aantal jaarlijkse uitvaarten: ongeveer 175! Ga daar maar eens aan staan.” Die 175 uitvaarten zijn de uitvaarten van Berkel-Enschot, Udenhout en Biezenmortel tezamen. Uit de opmerking blijkt dat men ervan uit gaat, dat die 175 uitvaarten straks door één pastoor gedaan zullen moeten worden. Maar dat is onjuist gedacht. Op dit moment worden die 175 uitvaarten door drie afzonderlijke pastoors verzorgd, straks kunnen ze verdeeld worden over een pastoraal team dat uit drie pastores bestaat. Een nieuwe parochie heeft immers een pastoraal team van minstens drie pastorale beroepskrachten. Per saldo is dat geen verzwaring. Bovendien: ook het aantal kerkelijke uitvaarten daalt de laatste jaren. Wat de hierboven aangehaalde veronderstelling duidelijk maakt, is dat pastores vooral geneigd zijn te denken als eenlingen, als ‘kleine zelfstandigen’. De omschakeling die zij tijdens het reorganisatieproces zullen moeten maken, is te gaan denken en handelen als team. Dat is gemakkelijker gezegd dan gedaan, maar als zij daarin slagen, zullen zij ervaren dat teamvorming beslist niet tot taakverzwaring hoeft te leiden.

Mobiliteitsbereidheid

In de discussie over het nieuwe beleid komt regelmatig de vraag aan de orde, of de gelovigen wel bereid zullen zijn voor een H. Mis naar een

ander dorp te rijden. Dat zal in de toekomst minstens gevraagd gaan worden van die geloofsgemeenschappen of dorpen waar niet meer wekelijks een H. Mis gevierd kan worden. In de discussie klinkt eigenlijk al door dat men daar beslist niet toe geneigd zal zijn. Toegegeven, we zijn dat als katholieken niet gewend, althans de laatste eeuw niet meer. In eerdere eeuwen was het geen probleem om een half uur of drie kwartier naar de kerk te lopen voor de H. Mis. Nu zou het een probleem zijn om 20 minuten te fietsen of 10 minuten auto te rijden. De huidige situatie komt erop neer, dat katholieken voor Onze Lieve Heer niet meer dan 500 meter over hebben. En te vaak hoor ik pastores daarin meegaan en zeggen: “Mijn parochianen gaan echt niet van A naar B!” Daarmee ondersteunen ze als het ware de geringe mobiliteitsbereidheid van hun parochianen. Terwijl het juist een pastorale taak zou zijn hun parochianen te motiveren om dat juist wel te doen.

Natuurlijk begrijp ik ook wel dat het voor ouderen die niet kunnen fietsen of geen auto kunnen rijden, moeilijker zal zijn om naar een ander dorp te gaan. Hier ligt een uitdaging voor nieuwe parochies om daar creatieve oplossingen voor te vinden. Maar ik vind het bovenal tekenend dat de hele discussie over de mobiliteitsbereidheid toegespitst wordt op ouderen die niet meer kunnen fietsen of autorijden. Alsof onze kerkbezoekers voor het grootste deel daaruit bestaan. En inderdaad, wie 's zondags in de kerk goed om zich heen kijkt, ziet vooral ouderen die over enige tijd niet meer tot fietsen of autorijden in staat zijn. Wie in groten getale ontbreken, zijn de jongere en middelbare generaties. Die zullen inderdaad niet bereid zijn om van A naar B te gaan. Ze zijn immers al niet bereid om van A naar A te gaan. Ze komen gewoon niet meer. En daar ligt het eigenlijke probleem dat ten grondslag ligt aan het beleidsplan van de bisschop. Dat hele plan zou niet nodig zijn, als de gelovigen van Berkel bereid waren naar de kerk in Berkel te gaan, die van Enschoot naar Enschoot enz. enz. Het is daarom zaak parochianen te motiveren van A naar A te gaan, maar de komende jaren ook van A naar B.

Theo Schepens,
godsdiensocioloog,
parochiaan van de Willibrordusparochie

Dageraad

**Hand die het licht voltooit,
de stenen wast in de rivier,
landschappen verft met vuur.**

**Die los van tijd de zee aftast
en de getijden stuurt, opdat niet
sterft wat ooit is uitgezaaid.**

**Hand die steeds ruimte maakt,
leven over de aarde schrijft,
bewaakt wat broos en breekbaar is.**

**Die meegaat in de dood,
de lange nacht verdrijft,
aanwijst een dageraad die blijft.**

Werken aan een betere wereld

De profeet Jesaja als voorbeeld (4)

De lezingen van de profeet Jesaja in de Advent spreken mij heel erg aan. Het zijn wel apocalyptische teksten, waarin hij het heeft over de reddende aankomst van God, die uit een woestijn een oase wil maken, waar geen armoede en ziektes meer zijn, en alleen maar vrijheid, geluk en vreugde heersen (Jesaja 35). Zijn dit alleen maar mooie woorden, te mooi om waar te zijn?

*“De woestijn zal zich verheugen, de dorre vlakte vrolijk zijn, de wildernis zal jubelen en bloeien, als een lelie welig bloeien, jubelen en juichen van vreugde”
(Jesaja 35, 1-2)*

Ik zie het als een uitnodiging voor ons, aan deze nieuwe mogelijkheid, waarheid en Gods werkelijkheid niet alleen te geloven, maar ook in mijn alledaagse levenssituatie proberen wat daarvoor te doen. Hoe bewust leef ik, dat andere ook kunnen overleven?

Jesaja verwacht de redding niet van de mensen, van de politiek of de militaire macht, maar hij verwacht alles van God, Gods heerschappij waarvan de tempel vol is en die het heelal in het leven houdt (Jesaja 6).

“Heilig, heilig, heilig is de Heer van de hemelse machten. Heel de aarde is vervuld van zijn majesteit” (Jesaja 6, 3)

En toch is het ook zo, God heeft geen andere handen als de mijne. Wetend dat het heelal door spanning in het leven gehouden wordt, mogen wij in die spanning levend, alles van God verwachten en ook onze bijdrage leveren voor een betere en rechtvaardiger wereld. Dat geeft mijn hoop voor en vertrouwen in de toekomst en kracht om mij voor een betere wereld in te zetten.

Barbara Terlau

Inspiratieve nieuwe basis voor de toekomst

Op bezoek bij de zusters Trappistinnen in Arnhem

Eind september mochten Els Panis en ik al een sneak preview hebben van wat onze dorpsgenoten pas eind oktober konden ervaren: een kijkje nemen bij ‘onze zusters’, niet meer in Koningsoord te Berkel-Enschot, maar op landgoed Johannahoeve in Oosterbeek.

Lommerrijke omgeving

We hebben afgesproken om in de ochtend op de koffie te komen en weten eigenlijk niet wat we moeten verwachten. Een klooster nieuw neerzetten betekent: nieuwbouw, met weinig historie en waarschijnlijk zonder de sfeer die we kennen van Koningsoord. Niet veel later blijkt dat we ons daarin aardig vergissen. Komend van de snelweg rijden we een prachtige wijk van Oosterbeek binnen. De lommerrijke omgeving doet al zijn intrede, nog geen twee minuten rijden van op de A50 voorbijrazende auto’s. Maar het wordt nog mooier! Net voor station Oosterbeek een klein paadje schuin naar boven rijdend, gaan we eerst door een mooi oud bospad om via het tehuis van de Mill Hill-broeders het bos in te gaan en uiteindelijk uit te komen bij een prachtig nieuwe muur dat het begin van het door de zusters bewoonde gedeelte van hun nieuwe woonplaats aangeeft. We zetten de auto neer en wat meteen opvalt is dat de door ons verwachte rust van een klooster ver te zoeken is. Voor de aannemer, zo vertelt abdis zuster Benedict even later, is het vandaag de laatste dag om de nog openstaande klussen af te maken. Bouwvakkers lopen in en uit het klooster, al dan niet voorzien van zware machines om het werk klaar te maken. Bij onze binnenkomst lopen de zusters ietwat onwennig door het klooster. Het is druk, erg lawaaierig en het wemelt van de mannen. “Geen doorsnee dag van het leven in een nonnenklooster”, beaamt zuster Benedict lachend als we aan de koffie zitten.

Nieuw én oud

Het is sowieso flink wennen voor de zusters: het nieuwe gebouw wemelt van moderne apparatuur en ingewikkelde installaties, de dagelijkse gang die vele zusters in Berkel-Enschot blind konden maken ziet er in het

nieuwe klooster anders uit, de piano moet gestemd worden, er zijn nieuwe meubels, de tuin is nog niet de tuin die ze hadden en nog veel meer. Toch herkennen we tijdens de rondleiding door het nieuwe klooster veel oude zaken: het oude orgel is, ondanks dat dit van Monumentenzorg eerst niet mocht, toch meeverhuisd naar het nieuwe onderkomen, de buffetkasten – ooit nog gemaakt door de broeders van Koningshoeve – hebben ook een nieuwe plek gevonden en de zusters zijn natuurlijk nog gewoon samen. Daarnaast herkennen de zusters ook voordelen. Zo heeft elke cel nu een eigen natte ruimte en is het onderkomen ook in andere opzichten comfortabeler.

Wennen aan de omgeving

We vragen zuster Benedict hoe ze nu zorgt dat de zusters ieder voor zich, maar vooral ook gezamenlijk kunnen wennen aan hun nieuwe thuis. De abdis geeft aan dat ze in ieder geval de omgeving willen leren kennen. Zo is er al een uitstapje geweest naar het Arnhemse Openluchtmuseum en zullen ze er volgend jaar nog eens 3 of 4 keer gezamenlijk op uit trekken. Daarnaast praten de zusters veel over de goede en soms ook mindere kanten van het nieuwe onderkomen.

Als we aangeven dat velen het in Berkel-Enschot spijtig vinden dat de zusters ‘weg moesten’, geeft zuster Benedict aan dat zij het zo niet ziet. “We hoefden niet weg”, zegt ze, “maar blijven was ook geen optie. De bewoning kwam te dichtbij. Weliswaar hadden we een ommuring om het complex, maar als de huizen daar dan vervolgens dicht tegenaan staan, kunnen we het gemeenschapsleven niet invullen zoals we dat gewend zijn en ook willen blijven doen.” Om te voorkomen dat dit nog een tweede keer voorkomt, hebben de zusters in plaats van de in Berkel-Enschot 16 ha eigen grond in Oosterbeek 30 ha aangekocht.

Historische plek

We vragen of het niet heel erg wennen is een dergelijke nieuwe omgeving zonder historie, zoals de zusters dat gewend waren in Berkel-Enschot. Zuster Benedict corrigeert ons meteen: “Jullie staan op een plek die veel historie kent. Zo staat het hoofdgebouw op de plek waar één van de eerste modelboerderijen is gesticht door een Hilversumse industrieel uit de 19e eeuw. En zo heeft de boerderij nog een belangrijke rol gespeeld in de

Tweede Wereldoorlog, doordat de Duitse bezetters tijdens de operatie Marketgarden de boerderij en omgeving hadden omsingeld en afgesloten. Door de waterleiding af te sluiten verwachten zij dat de in de boerderij verscholen mensen vanzelf naar buiten zouden komen. De bezetters wisten echter niet dat de oude waterput nog steeds ‘water gaf’ en daardoor de redding voor deze mensen is geweest.”

Er zit ook veel historie in de nieuwbouw verwerkt: enkele oude gebouwen moesten worden gesloopt, maar de oude stenen ervan hebben dienst gedaan voor de fundering van het nieuwe gebouw en zijn verwerkt in de omheining die het hoofdgebouw voor nieuwsgierige blikken van buiten afschermt. Daarnaast is de ‘Villa’ opgeknapt, doet de oude graansilo nu dienst als abdijwinkel en is de ‘Smitse’ de opslagplaats voor de auto’s en tuinmaterialen geworden.

Basis voor de toekomst

Er is veel gebeurd in een relatief korte tijd en zeker voor deze zusters die naar onze beleving normaal gesproken ‘de tijd hebben’ om veranderingen door te voeren. We vragen of het niet veel inspanning en kracht heeft gekost van de zusters. De abdis beaamt dit en geeft aan er zelf in het nieuwe jaar enkele weken tussenuit te gaan om weer op krachten te komen en er vervolgens weer voor de volle 100% te zijn voor de gemeenschap. Het nieuwe onderkomen is een prachtig nieuwe plek geworden in een lommerrijke omgeving, dichtbij een spoorstation en snelweg, maar voldoende veraf van de bewoonde wereld om weer echt een kloostergemeenschap te kunnen vormen, zoals de zusters zich dat met elkaar wensen. We vinden het jammer dat dat in Berkel-Enschot niet langer kon, maar wensen de zusters een mooie en inspirerende toekomst toe. Als u op de ‘open dag’ bent geweest, kunt u beamen dat het nieuwe klooster daarvoor een prima basis biedt.

Vincent van Baaren

Els Panis

Voor foto’s van de nieuwe abdij: www.sintcaeciliakerk.nl of www.koningsoord.org.

Er was eens een kerk...

Dit lijkt op het begin van een sprookje, wat het eigenlijk ook had moeten worden, maar dat helaas wat anders uitpakte dan aanvankelijk in de bedoeling lag.

Er was eens een kerk, welke de pretentie had ‘het ware geloof’ te verkondigen en daarmee ongewild onze Schepper degradeerde tot een muggenziftende boekhouder, die alles zag en hoorde en op grond van deze waarnemingen precies kon bijhouden door wie, wanneer en waar ‘geloofswaarheden’ werden betwijfeld, ‘geboden’ niet werden opgevolgd en ‘regels’ werden geschonden. Om de ‘overtreders’ en ‘niet-gelovigen’ vervolgens linea recta naar het ‘voorgeborchte’, het ‘vagevuur’ of – in uiterste instantie – de ‘hel’ te dirigeren...

Er was eens een kerk, welke dood geboren baby’s voor begraving naar een niet nader aangegeven gat onder de grond buiten het hek van het kerkhof verwees, omdat “ze niet gedoopt waren”, daarbij volkomen voorbijgaand aan het verdriet van de ouders.....

Er was eens een kerk, waarvan de bestuurders meenden, dat de hiërarchie belangrijker was dan de kudde, de mening van de schapen als niet ter zake doende werd gekwalificeerd en de – grotendeels verzonnen – regeltjes en ‘kerkelijk recht’ méér gewicht in de schaal legden, dan de naastenliefde...

Er was eens een kerk, welke ooit in de naam van haar Stichter oorlog, martelende inquisitie- en brandstapel-gewettigde middelen vond om het ‘geloof te verbreiden’ dan wel ‘zuiver’ te houden...

Er was eens een kerk, die tien procent van de wereldbevolking diskwalificeerde wegens ‘hun andere geaardheid’, terwijl toch die ‘andere geaardheid’ eveneens door onze Schepper werd geschapen...

Er was eens een kerk, welke bedienaren met – in praktijk gebrachte – pedofiele gevoelens niet alleen tot het ambt toeliet, maar de gevolgen van die aberraties met gezwinde spoed met de mantel der liefde bedekte en de

betreffende bedienaren vervolgens naar een andere ‘werkplek’
dirigeerde...

Er was eens een kerk, die geleerden in de ban deed – of ze zelfs bedreigde met de doodstraf – omdat hun wetenschappelijke waarnemingen van de schepping niet strookten met de verkondigde leer...

Er was eens een kerk, die op grond van weinig overtuigende teksten en tradities uit het verre verleden, de helft van de wereldbevolking uitsloot ‘van het ambt’, zichzelf daarbij in de loop der tijden onterecht berovend van een enorme hoeveelheid intellect, intuïtie en pastorale werkkraft...

Er was eens een kerk, waarvan de bedienaren zózeer gefrustreerd waren door de – nergens door heilige teksten voorgeschreven – zelfopgelegde seksuele onthouding, dat zij meende de aan haar leiding toevertrouwde kudde het plezier in de geslachtelijke omgang zoveel mogelijk te moeten ontnemen...

Er was eens een kerk, die het volk, waartoe onze Stichter behoorde, verdoemde, omdat dit volk onze Stichter zou hebben vermoord. De verontschuldigen hiervoor zijn véél te laat gekomen. Één van de indirecte gevolgen van deze verdoemenis was immers, hoe je het ook draait of keert, de holocaust...

Het klinkt misschien vreemd, maar ondanks dit alles houd ik van deze kerk en zal haar nooit de rug toekeren, want hoe zat 't ook alweer?

Er is een Stichter, een eenvoudige timmermanszoon, die niet alléén de naastenliefde predikte, zelfs voor je vijanden, maar in alle nederigheid deze woorden óók in daden omzette en Zijn volgelingen gebod, datzelfde te doen...

Er is een Stichter, die een Schepper schilderde, die ons – als wij ons hielden aan het gebod van de naastenliefde – ná onze dood liefdevol zou opwachten en ons een eeuwig gelukkig leven zou schenken...

Er is een Stichter, die ons de sacramentele middelen schonk als steun bij het bereiken van dit verheven doel...

Bovenstaande harde constatering is – in tegenstelling tot hetgeen over onze Stichter wordt opgemerkt – allemaal gesteld in de ‘verleden tijd’, omdat ondergetekende de – mogelijk naïeve – hoop koestert, dat men nu eindelijk tot het inzicht gaat komen, dat de kerk – wil zij op den duur nog bestaansrecht hebben – een eigentijdse interpretatie van ons geloof zal moeten gaan ontwikkelen. Zonder overigens de kern van ons geloof geweld aan te doen. Het zou bijvoorbeeld geen kwaad kunnen, zich eens af te vragen, wat onze Stichter te zeggen zou hebben, ware Hij een tijdgenoot. Het is één voor twaalf en de tijd dringt, omdat de belangstelling vóór en betrokkenheid bij onze kerk in sneltreinvaart aan het afbrokkelen zijn. Nú al in onze westerse maatschappij, maar – als er niets verandert – zal dit proces óók elders in de wereld gaan toeslaan. Naar we uit recente berichtgeving kunnen concluderen, is óók in onze eigen Brabant zelfs de schijn van verandering nog een illusie.

De door onze Stichter verkondigde Blijde Boodschap, zoals in het bovenstaande al werd geconstateerd, is in de eeuwen die achter ons liggen ondergesneeuwd met een laag van niet ter zake doende poespas en schijnwaarheden. Dat de kerk nog bestaat is niet dankzij, maar ondanks de kwaliteit van haar leidinggevende bedienaren in de loop der tijden. Zoveel is wel duidelijk.

De hamvraag is derhalve, wat de kerk in de loop der tijden overeind gehouden heeft.

Misschien een Blijde Boodschap die uniek is voor het christelijk geloof, omdat zij – in tegenstelling tot de andere grote wereldreligies – de *naastenliefde voor iedereen*, ongeacht godsdienst, seksuele geaardheid, nationaliteit, politieke overtuiging of huidskleur centraal stelt; ja, zélf s naastenliefde voor je vijanden preekt! Zet hier maar eens de leerstellingen uit de Koran tegenover, waar alléén gesproken wordt over naastenliefde voor geloofsgenoten (zakaat!). De joodse Talmoed staat in deze wat dichterbij ons, waar dit heilige boek ‘rechtvaardigheid’ tegenover de medemens voorschrijft.

Misschien, omdat er in de loop der tijden altijd parochiegeestelijken en kloosterlingen zijn geweest, die niet de ambitie hadden, aan de weg te timmeren, maar er wél waren, als er een beroep op hen werd gedaan. Die een luisterend oor boden en mensen in hun nood bijstonden. Die hun roeping in alle bescheidenheid en vroomheid gestalte gaven. Die, kortom, de leer der naastenliefde niet alléén aan hun kuddes voorhielden, maar deze óók zelf in praktijk brachten.

Misschien vanwege de sfeer, die de kerk nog altijd ademt in haar muziek, indrukwekkende ceremonies, volksdevotie, kunstuitingen, gilden, kapelletjes, architectuur en tradities;

Misschien vanwege het feit, dat er in de loop der tijden steeds 'heiligen' zijn geweest, mensen dus, die dragers waren van de Blijde Boodschap en deze Boodschap in woord én daad vóórleefden. Ik denk hier aan Franciscus van Assisi, aan de Pastoor van Ars, aan Theresia van Lisieux, aan Bernadette de Soubirous, aan Damiaan, aan Peerke Donders, aan Moeder Teresa en nog vele anderen. Pas nú begrijp ik, dat ik destijds tijdens de zondagsmis in mijn missaal hoofdzakelijk belangstelling had voor de heiligenlevens. Die inspireerden mij méér en brachten mij dichter bij God, dan alle lezingen en preken bij elkaar!

Ik wens de leiding van onze kerk in de komende jaren veel bijstand van de Heilige Geest toe.

Wim Nolens

*Zo blijven dan geloof, hoop en liefde, deze drie. Maar de grootste is de liefde.
Sint Paulus (1 Korintiërs 13, 13)*

Column

Sinterklaas is alweer vertrokken naar warmere oorden, Kerst komt er aan en voor we het weten hebben we Oud & Nieuw gevierd en zitten we in het jaar 2010. Maar tot dat moment kunnen we nog uitgebreid genieten van de feestmaand december. Voor ons christenen is december een belangrijke maand, want we vieren niet alleen het geboortefeest van Jezus, maar de maand is vooral ook een familie- of saamhorigheidsmaand geworden.

Begin van de maand wordt het Sinterklaasfeest gevierd: een heerlijk moment om met de (klein)kinderen of een groep vrienden onderling een gezellig samenzijn te hebben. Zeker als het gepaard gaat met surprises en gedichten. Elkaar op de hak nemen en met een grap en een grol wijzen op tekortkomingen of op hilarische momenten eerder dat jaar of dat cadeaumoment weer eens aangrijpen om aan te geven dat je om iemand geeft.

In de combinatie van Udenhout, Berkel en Enschoot hebben wij hier ook nog de kersttocht. Voor mij elk jaar weer een plezier om als 'toeschouwer' aan deel te nemen. Vele dorpsgenoten versieren hun tuin en/of huis, er zijn brandende fakkels, heerlijke geuren van open vuren, zingende kleine en grote koren, de middenstand rukt uit met soep en worstenbrood, mensen die een kerstverhaal vertellen, scholen die de deur openzetten en de kerk als vertrek- en eindpunt. En heel veel lopende deelnemers die net als ik onderdeel zijn van een lange en goedgemutste slang die door het dorp glijdt. Een heerlijke sfeer, waarvan ik als inwoner van Berkel-Enschoot erg geniet. Volgend jaar wellicht voor het eerst in Biezenmortel?

En na de kersttocht op naar 1^e en 2^e kerstdag. Ook deze dagen zijn voor velen weer een moment om met familie of vrienden samen door te brengen. Elkaar aandacht te geven, al dan niet met cadeaus onder de boom en al dan niet gelaardeerd met een 4-, 5- of nog meer gangendiner. Voor velen ook een moment om de traditie van op kerstavond naar de kerk gaan en vervolgens thuis soep met worstenbrood eten weer op te pakken. We blijven vaak langer bij elkaar op de kerstdagen dan tijdens een ander

familie- of vriendenbezoek. Kinderen zijn langer op en gezamenlijk beleef je de middag en avond. Moe, maar voldaan lig je dan aan het einde van de avond op bed.

En vervolgens op naar Oud & Nieuw: het laatste feest van de maand december en niet minder gevierd dan Sinterklaas of kerst. We rukken uit met goed eten, fijne happen, mooie dranken, appelflappen en oliebollen en sluiten af met vuurwerk en champagne.

De vraag is of we in december het kerstfeest zelf niet zijn vergeten door alle andere feestmomenten in deze maand, c.q. of we wel voldoende bij de betekenis van het kerstfeest stilstaan. Dan wel of het erg is dat die eigenlijke betekenis van het kerstfeest niet langer met stip op nummer 1 staat, maar met de andere feestmomenten moet strijden om de meeste aandacht of misschien wel juist om de meeste bescheidenheid van de feestvierders zelf. Of dat kerstmis meer een commercieel feest is geworden dan een christelijk feest.

Ik denk dat dat wel meevalt. De kerken zelf zitten immers stampvol met kerst en je moet er dan ook nog tijdig zijn, anders loop je het risico dat je er niet meer inkomt wegens de uitpuilende drukte. Daarnaast vormen de gezamenlijke en vaak schaarse momenten met vrienden en familie, de saamhorigheid die bijvoorbeeld blijkt op momenten als die van de kersttocht en gezellige sferen in de huizen en in de winkelstraten alles bij elkaar een belangrijk deel van het op een goede manier met elkaar samenleven op de wijze waarop Christus dat ooit bedoeld heeft. Met oog voor de ander, iets extra's doen voor die ander, tijd besteden aan elkaar, je zelf wat op de achtergrond manoeuvreren en dat in dankbaarheid voor het feit dat je er onderdeel van mag zijn, het mag meemaken.

Natuurlijk zou het mooi zijn als we die saamhorigheid, dat denken aan elkaar en iets overhebben voor een ander vaker tonen dan alleen in de decembermaand, maar tegelijkertijd moeten we vieren dat we nog zo'n groots moment hebben en dat de kerk dan een plek mag zijn waarop zo velen bij elkaar komen om dat te vieren. Het is aan ons, maar ook aan de kerk om dat moment vast te houden. Ik wens u een Zalig Kerstfeest.

Vincent van Baaren

Gemengd koor viert Caecilia-feest

Op de vooravond van het feest van onze patroonheilige, zaterdag 21 november, vierden we ons jaarlijkse Caecilia-feest. We verzamelden ons om kwart voor 1 's middags op het parkeerterrein achter de kerk. Na de verdeling van koorleden over de beschikbare auto's togen we richting De Moer, waar we arriveerden bij *Arbeid Adelt*. Daar stond de Duinexpres al klaar.

De tocht bestreek het gebied in en om landgoed *Huis ter Heide* en de Loonse en Drunense duinen. Tijdens de rit gaf onze gids een zeer uitgebreide uitleg over de geschiedenis van dit gebied en de flora en fauna die er heden ten dage te bewonderen is. Halverwege de rit maakten we een stop bij de *Rustende Jager* en op het terras genoten we van koffie met cake.

Na deze zowel gezellige als interessante tocht reden we richting *Het Raadhuis*. Hier genoten we van een uitgebreide broodmaaltijd die werd opgeluisterd door een act voor een van de koorleden voor 12½ jaar koorlidmaatschap. Als sluitstuk van de avond, trad de Bredase 'Aant' voor ons op. Onder het genot van een drankje genoten we van haar bijzonder leuke sketch over het Brabantse leven van vroeger en nu. Het laatste lied over Brabant werd hier en daar stilletjes meegezongen en vormde een mooie afsluiting voor een zeer geslaagde dag.

Inmiddels staan de repetities voor de kerstviering weer op de rol. Dit belooft weer een geweldige viering te worden met zang van ons gemengd koor onder begeleiding van twee blazers en veertien strijkers. Wij hopen u hier allen te ontmoeten.

Leida Paulusse
namens het gemengd
koor

De ware kerstgedachte

Nog een uurtje. Dan begint de kerstactie. We zitten wat te wachten, te niksen.
“Wie wil er friet?”

Gejuich.

Brugklasser Victor is ook nog op school. Ik neem hem wel even mee in de auto. Krijgt ie ook een frietje.

“Doe je wel je gordel om?”

“Je bent mijn vader niet!”

Maar hij maakt zijn gordel vast.

Zijn vader.

Victors dossier zit in mijn hoofd. Kort samengevat: vader sloeg moeder, vader mepte Victor in het ziekenhuis in. Broer mishandelde vervolgens moeder en werd uit huis geplaatst. Vader woont inmiddels elders. Victor woont nu alleen met moeder. Broer komt één keer in de zoveel tijd thuis om iets te stelen.

“Zie je je vader nog wel eens?” vraag ik zo luchtig mogelijk.

“Neuh...”

Het begint zachtjes te sneeuwen.

“Hij heeft ook geen auto meer,” zegt Victor ineens.

“Waarom niet?”

“Hij heeft niets meer, alleen maar schulden.”

“Erg voor hem,” antwoord ik. Misschien een domme opmerking. Victor schudt wat met zijn schouders.

“U moet de ruitenwissers aandoen.”

Dat doe ik.

“Dus je ziet hem echt nooit?”

“Heel soms... soms staat hij bij ons in de tuin.”

“Oh...?”

“Maar daar mag hij niet komen, dus dan belt mijn moeder de politie en dan halen ze hem op en ik heb geen geld voor friet.”

“Oh, dan krijg je van mij wel een frietje.”

“Daar kan ik niet tegen, dat ik iets van iemand krijg.”

“Oh, dat kan mij niks schelen, want je krijgt het toch.”
Hij grijnst.

Er steekt een kerstman over.

“Had u bijna de kerstman aangereden.”

“Denk je wel eens aan je vader?”

“Soms...”

Hij kijkt strak voor zich uit.

“En wat denk je dan?”

“Weet ik niet.”

“We zijn er.”

Ik parkeer achteruit in.

“Ik weet wel wat ik denk,” ineens kijkt hij me aan.

“Wat dan?”

“Ik hoop dat mijn vader met kerst niet alleen is.”

Marcel Groeneweg

(met toestemming overgenomen uit *Van twaalf tot Achttien*, april 2009)

Vieringen rond Kerstmis – Oudjaar – Nieuwjaar

Maandag 21 december

19.00u Willibrorduskerk: boeteviering m.m.v. dameskoor (voorgangers: pastoor Scheepers en zr. Augusta)

Donderdag 24 december: Kerstavond

16.30u Caeciliakerk: peuterviering m.m.v. kinderkoor (voorgangers: werkgroep gezinsviering)

18.00u Willibrorduskerk: gezinsviering (woord- en communie) m.m.v. De Bengels (voorganger: zr. Augusta)

18.00u Caeciliakerk: gezinsviering (eucharistie) m.m.v. kinderkoor (voorganger: pastoor Scheepers)

19.30u Willibrorduskerk: eucharistieviering m.m.v. Pippijn (voorgangers: pastoor Scheepers en zr. Augusta)

21.00u Caeciliakerk: eucharistieviering m.m.v. In Between (voorgangers: pastoor Scheepers en zr. Augusta)

22.30u Willibrorduskerk: nachtmis m.m.v. gemengd koor (voorgangers: pastoor Scheepers en zr. Augusta)

24.00u Caeciliakerk: nachtmis m.m.v. gemengd koor (voorgangers: pastoor Scheepers en zr. Augusta)

Vrijdag 25 december: Hoogfeest van Kerstmis

09.30u Caeciliakerk: hoogmis m.m.v. gemengd koor (voorgangers: pastoor Scheepers en zr. Augusta)

11.00u Willibrorduskerk: hoogmis m.m.v. gemengd koor (voorgangers: pastoor Scheepers en zr. Augusta)

Beide kerken zijn tot 16.00u open voor kerststalbezichtiging.

Zaterdag 26 december: Tweede Kerstdag, H. Stefanus

10.30u Caeciliakerk: eucharistieviering m.m.v. gregoriaans koor (voorgangers: pastoor Scheepers en zr. Augusta)

Beide kerken zijn tot 16.00u open voor kerststalbezichtiging.